

Kad čovjek zida kuću ne zida je za sebe, nego za svoju djecu i unučad. Tako nastaje porodica i domaćinstvo.

{xtylo_dropcap}K{/xtylo_dropcap}ad vladar zida crkvu, ne zida je za sebe, ni za svoje sinove, ni unučad, nego za narod koji će je kroz vjekove pohoditi. Tako se stvara država. Kuća je ono što ostaje poslije čovjeka.

Crkva je ono što ostaje poslije vladara.

Kuća ostaje djeci, crkva narodu.

A crkva je čedo moje, velika korablja, lađa koja plovi prema dubokim i dalekim nama neznanim vremenima i ljudima. U koji god vijek doplovi, dovešće i nas i pokazati nas našim još nerođenim potomcima.

Sretan sam i miran, čedo moje što je sada moja Studenica, zaplovila prema vjekovima.

U opštem potopu vremena samo su takve korablje, poput Nojeve lađe, kadre da nas spase najvećeg od svih ponora, od zaborava. A mi ćemo, čedo moje, koji sagradismo crkve, biti u njima vremeplovci na tim velikim korabljama.

Az Nemanja sin Zavide i az Stefan župan velji i az Simeon monah plačem i žalim za onim divnim ljudima čiji smo potomci a koji nisu mogli na svojim trošnim građevinama doploviti do naših dana. Njihove kolibe i bajte bile su trošnije od njih samih i nisu ih mogle donijeti do naših dana. Njihove divovske likove naziremo samo kroz nejasne obrise priče i pjesme.

{xtylo_dropcap}A{/xtylo_dropcap} mi smo uzidani u svoje crkve tvrde građe, kadre da odole strašnim udarima vremena. Sve sam kamen i mramor, najtvrđe što postoji na svijetu. Uzidali smo sebe u svoje crkve, ispisali svoju vjeru i živopisali svoje likove u njima. Naši daleki potomci prepoznaće nas u Studenici Znaće ko smo i kakvi smo. I, čedo moje, biće ponosni što nas imaju, pouzdano znam da hoće. Ponosiće se što su pleme nemanjičko.

Čedo moje, kad sam naumio da gradim Studenicu, imao si samo osam ljeta. Pitao sam protomajstora koliko mu je potrebno ljeta da sagradi crkvu.

— Sedam — odgovorio je kratko.

— Mnogo je, protomajstore!

— Ako ti je gradim najmanje sedam ljeta, trajaće ti najmanje sedam vjekova.

— A za koliko je, protomajstore, ljudi mogu razrušiti?

— Ljudi za sedam dana, vrijeme za sedam vjekova, veliki župane. Ali ni poslije sedam dana, ni poslije sedam vjekova Studenica ti neće nestati, jer ću je graditi tako da bude veličanstvena i prelijepa. Nagledao sam se, veliki župane, mnogo ljepših i veličanstvenijih ruševina nego što su građevine koje su tek završene.

Eto, čedo moje, gradite za danas, gradite za sutra, ali gradite i za vjekove. Kad se gradi za narod, onda to što se gradi mora biti trajno i jako kao sam narod.

Reč Stevana Nemanje (Stefana Nemanje — oca Simeona (1166-1196)) izgovorene na samrtničkoj postelji, koje je zapisao njegov najmlađi sin Rastko, Sveti Sava (iz knjige „Zaveštanje Stefana Nemanje”, pisca Mileta Medića)